

STUDENTENMEMORANDUM

EUROPESE VERKIEZINGEN

Op 7 juni 2009 mogen alle EU-burgers stemmen voor het Europese parlement. Onder hen zijn er zo'n 175.000 Vlaamse studenten. Ook zij hebben rechten en belangen en willen dat er naar hen geluisterd wordt. VVS vertegenwoordigt als officiële koepelorganisatie van de studentenraden van de Vlaamse universiteiten en hogescholen hun stem. VVS streeft naar een democratisch hoger onderwijs van hoge kwaliteit. Dit wil zeggen dat het hoger onderwijs toegankelijk moet zijn voor iedereen. De socio-economische achtergrond mag de onderwijskansen van een (potentiële) student niet beperken. Daarnaast gelooft VVS dat de besluitvorming in het onderwijs, zowel in de instellingen als het beleid, democratisch moet verlopen. Studentenparticipatie is hierbij van cruciaal belang. Dit is dan ook de rode draad door dit memorandum.

De EU heeft slechts een beperkte formele macht op het vlak van onderwijs. Toch valt de Europese invloed niet te onderschatten. VVS wil met dit memorandum enkele voorstellen doen die volgens ons het EU-beleid studentvriendelijker kunnen maken.

DEMOCRATISCHE BESLUITVORMING

De Europese Unie heeft slechts een beperkte bevoegdheid op vlak van onderwijs. De lidstaten blijven bevoegd voor hun eigen onderwijsbeleid, overeenkomstig het subsidiariteitsprincipe. Deze beperkte bevoegdheid werd vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, artikels 149 en 150. Een harmonisatie van het onderwijsbeleid valt niet onder deze artikels. Naast deze formele bevoegdheid heeft de Europese Commissie echter nog heel wat andere mogelijkheden om het onderwijsbeleid van haar lidstaten te beïnvloeden.

Een grondig debat over de rol van Europa in het onderwijsbeleid is volgens VVS nodig. Meer en meer beslissingen worden op Europees niveau genomen. Gezien de beperkte bevoegdheid van de Europese Unie op dit vlak, heeft het Europese Parlement echter weinig in de pap te brokken. Indien deze beslissingen niet op nationaal vlak, en vooral in de nationale (of regionale) parlementen aan bod komen, ontstaat er een democratisch deficit.

- De Europese Commissie moet in de CULT-commissie¹ van het Europees parlement regelmatig verslag uitbrengen omtrent de initiatieven die ze neemt rond onderwijs en de communiqués die ze uitbrengen.
- Alle stakeholders, waaronder de studenten, moeten gehoord worden in beslissingen die hen beïnvloeden.
- De CULT-commissie moet regelmatig zelf hoorzittingen organiseren over relevante onderwijsthema's. Via de European Students' Union (ESU) moeten studenten hierin gehoord worden.

STUDENTENMOBILITEIT VOOR IEDEREEN

Op het vlak van internationalisering en mobiliteit liggen er nog heel wat uitdagingen voor ons. Internationale studentenmobiliteit heeft een grote persoonlijke en maatschappelijke meerwaarde. Het aantal studenten dat naar het buitenland trekt blijft echter ontzettend laag. Bovendien blijken bepaalde doelgroepen nog minder deel te nemen aan internationale uitwisselingen. Uit een onderzoek naar de achtergrond van Erasmusstudenten², blijkt dat er meer vrouwen dan mannen deelnemen aan Erasmus. Maar ook de socio-economische achtergrond bepaalt de kansen van een student om op Erasmus te gaan. Erasmusstudenten hebben doorgaans ouders met een gemiddeld of hoger dan gemiddeld inkomen en hun ouders zijn doorgaans hoger geschoold. Studenten met een functiebeperking ondervinden heel wat problemen. Er zijn nog heel wat problemen om aan te werken: financiële beperkingen, overdreven bureaucratie, erkenningsproblemen, visamiserie, etc. Er moeten tal van maatregelen genomen worden, op de verschillende beleidsniveaus, om de mobiliteit te verhogen en voor iedereen mogelijk te maken.

Het Directoraat-generaal voor onderwijs en cultuur van de Europese Commissie heeft verschillende actieprogramma's omtrent onderwijs. Deze programma's moeten mobiliteit en samenwerking stimuleren en ondersteunen. Het meest gekende programma voor studentenmobiliteit in het hoger onderwijs is het Erasmusprogramma. Het maakt deel uit van het nieuwe Lifelong Learning Programme (LLP) van de EU, een programma dat loopt van 2007 tot 2013. Een ander belangrijk programma voor hoger onderwijs is Erasmus Mundus. Dit kadert binnen een poging om het hoger onderwijs in

¹ Commissie Cultuur en Onderwijs van het Europese Parlement

² Survey of the Socio-Economic Background of ERASMUS Students ECOTEC

45 Europa aantrekkelijker te maken voor buitenlandse studenten. Daarnaast zijn er nog de jeugdprogramma's zoals Youth
46 in Action en Europees Vrijwilligerswerk (EVS) waar ook veel studenten gebruik van kunnen maken.

47 Uiteraard is het positief dat er veel geld in uitwisselingsprogramma's gestoken wordt. Toch blijkt dit nog onvoldoende.
48 VVS ziet ook wel wat tekortkomingen en aandachtspunten. De Europese Commissie kadert het Levenslang Leren
49 Programma bijvoorbeeld volledig in de Lissabonstrategie (zie volgende punt). VVS bestrijdt de eenzijdig instrumentele
50 (economische) visie op onderwijs van de Lissabonstrategie. Dit geldt ook voor studentenmobiliteit. De economische
51 meerwaarde van mobiliteit mag de andere aspecten niet verdringen. Verder kadert Europa haar mobiliteitsprogramma's
52 in het creëren van een Europese identiteit. Hierdoor dreigt studentenmobiliteit te eindigen aan de grenzen van de EU.

53 VVS stelt zich ook heel wat vragen bij het Erasmus Mundus programma. Hier loert namelijk het risico op braindrain.
54 Erasmus Mundus is namelijk niet gericht op uitwisseling, maar op het aantrekken van de knapste koppen via een
55 beperkt aantal zeer lucratieve beurzen. VVS vreest dat deze prestatiebeurzen niet terecht komen bij de studenten die
56 de meeste financiële steun nodig hebben. Verder vrezen we een braindraineffect. Hoewel de EU zegt geen braindrain te
57 organiseren, blijkt dit niet steeds uit het beleid. VVS erkent de meerwaarde dat het volgen van onderwijs aan een
58 Europese instelling kan bieden voor studenten uit armere landen. Er moet echter gestreefd worden naar een evenredige
59 terugvloeiing van kennis naar deze landen. Uit de evaluatie van het eerste Erasmus Mundus programma kan nergens
60 worden afgeleid dat de vrees voor braindrain onterecht is. VVS steunt enkel evenwichtige mobiliteitsprogramma's die
61 open staan voor allen, die zich niet beperken tot Europa en die aandacht hebben voor de volledige meerwaarde van
62 mobiliteit.

63

- **Het budget voor het LLP-programma moet toenemen zodat er meer en hogere beurzen kunnen worden uitgekeerd voor Erasmusstudenten.**
- **Het nieuwe Erasmus Mundus programma moet tijdig geëvalueerd worden om te controleren op braindraineffecten, maar ook om te toetsen of de beurzen terecht komen bij de studenten die het financieel het meest nodig hebben. Bij een volgende evaluatie van het programma moet dit worden onderzocht.**
- **Bij de mobiliteitsprogramma's moet er gestreefd worden naar evenredige participatie van doelgroepen.**
- **De bureaucratische procedures van de Europese actieprogramma's moeten vereenvoudigd worden.**
- **VVS pleit voor een mobiliteitsprogramma dat de hele Bolognaruimte bestrijkt en dat zich openstelt naar de rest van de wereld. Dit kan door het Erasmusprogramma uit te breiden en open te stellen.**
- **VVS wil de oprichting van een mobiliteitsfonds dat voor evenwichtige mobiliteit moet zorgen en de financieringsproblemen moet oplossen. Dit fonds moet zowel op microniveau (de studenten) als op macroniveau (de landen) verschillen en onevenwichten compenseren.**

64 **SOCIALERE LISSABONSTRATEGIE**

65 De Lissabondoelstelling stelt dat de EU "de meest competitieve en dynamische kenniseconomie van de wereld moet
66 worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang".
67 Deze kenniseconomie zou moeten zijn uitgebouwd tegen 2010. De Lissabonstrategie heeft ook een onderwijsluik,
68 'Education and Training 2010'. De methode die wordt gebruikt om dit te realiseren is de Open Method of Coordination
69 (OMC). De Europese Commissie stuurt regelmatig communiqués de wereld in waarin ze haar visie geeft op het
70 onderwijs in Europa. Daarin doen ze aanbevelingen aan de lidstaten om hun beleid bij te sturen in het kader van
71 Education and Training 2010. Zo pleitte de EC recent nog voor hogere inschrijvingsgelden. Aangezien ze hier echter
72 geen bevoegdheid in hebben, valt hun legitimiteit sterk in twijfel te trekken. Toch gebruiken landen deze communiqués
73 vaak om het eigen beleid te verdedigen.

74 VVS ziet democratische tekortkomingen in de OMC. Deze methode staat ook gekend als het naming-framing-shaming
75 principe. Via de Europese Raad van ministers worden doelstellingen en bechmarks vastgelegd. Door regelmatige
76 evaluaties controleert men de vooruitgang van de lidstaten. Zo probeert men via groepsdruk en negatieve kritiek, de
77 landen tot goede hervormingen te brengen. Deze methode lijdt echter aan een gebrek aan een democratisch debat. Het
78 Europese parlement wordt buiten spel gezet. Ook nationaal lijkt het ons dat dit niet wordt opgenomen in het parlement.
79 Ondanks de naam is deze methode niet echt 'open' of transparant.

80 Momenteel wordt er gediscussieerd over een vernieuwd raamwerk voor samenwerking op vlak van onderwijs. Uit de
81 evaluatie blijkt dat op de meeste benchmarks nog niet veel vooruitgang is geboekt. De meeste benchmarkst van E&T
82 2010 zullen dus behouden worden. Maar er wordt ook onderzocht of er enkele nieuwe kunnen worden toegevoegd. Drie
83 van de voorgestelde nieuwe benchmarks zijn relevant voor het hoger onderwijs.

84 **1. Mobiliteit**

85 Er zou een benchmark ontwikkeld worden voor mobiliteit, zowel voor hoger onderwijs als voor andere
86 onderwijsniveaus. VVS pleit voor meer studentenmobiliteit en denkt dat een benchmark dit kan stimuleren. Er
87 moet echter bijkomend ook aandacht zijn voor de participatie van doelgroepen aan mobiliteitsprogramma's.

88 2. Investerings in hoger onderwijs

89 Er wordt gepleit voor een bechmark van 2% van het BNP voor hoger onderwijs, publieke en private bijdragen
90 samen. VVS steunt deze norm, maar verzet zich wel tegen de manier waarop de Europese Commissie deze wil
91 bereiken. De laatste jaren pleiten ze namelijk zeer open voor een hogere bijdrage van studenten via het
92 invoeren van inschrijvingsgelden. Dit is voor VVS onbespreekbaar. De Europese trend om allerlei verhoogde
93 inschrijvingsgelden te introduceren in het hoger onderwijs dient omgebogen te worden en mag niet overwaaien
94 naar Vlaanderen. Voor VVS blijft het hoger onderwijs een absolute publieke verantwoordelijkheid dat een
95 publieke financiering verdient. In het licht van de de facto steeds aangroeiende marktwerking en
96 commercialisering in het hoger onderwijs, is VVS beducht voor dergelijke sluipende besluitvorming.

97 3. Afgestudeerden hoger onderwijs

98 Er wordt een nieuwe benchmark voorgesteld die landen zou moeten stimuleren meer hooggeschoolde mensen
99 af te leveren: 45% van de leeftijdscategorie 30-34 zou een diploma tertiair onderwijs moeten hebben. Opvallend
100 hieraan is dat ze deze benchmark zien als instrument om de kwaliteit en efficiëntie van het onderwijs te
101 bevorderen, en niet als een middel om aan meer gelijke kansen te werken. VVS steunt de EU in haar strijd voor
102 een toegankelijker hoger onderwijs en ziet dus wel heil in een benchmark die streeft naar meer afgestudeerden.
103 Maar dit mag niet leiden tot een nieuwe massificatie die niet leidt tot een democratischere toegang. VVS verzet
104 zich tegen een beleid dat gericht is op het produceren van meer kenniswerkers voor de economie, als dit niet
105 gesteund wordt door een beleid om de sociale gelijkheid te verhogen.

106 VVS wil voornamelijk dat er concrete afspraken gemaakt worden om de sociale ongelijkheid in ons hoger onderwijs weg
107 te werken. Daartoe moeten enkele andere benchmarks worden ontwikkeld. We denken daarbij aan bijvoorbeeld het
108 aantal studenten dat een studiebeurs krijgt, het budget dat wordt uitgetrokken voor studiefinanciering, etc. Daarnaast
109 moet de participatie van kansengroepen gemeten worden. De doelstelling moet daarbij evenredige participatie zijn. Per
110 ondervertegenwoordigde groep moet er een benchmark worden voorgesteld.

111

- **De Europarlementsleden moeten het onderwijsbeleid als onderdeel van de Lissabonstrategie nauw opvolgen en zich verzetten tegen de eenzijdig economisch instrumentele visie op onderwijs en het pleidooi voor hogere inschrijvingsgelden.**
- **In het nieuwe raamwerk moeten sociale benchmarks voor het hoger onderwijs komen.**

112

113 **STUDENTGERICHT BOLOGNAPROCES**

114 In 1999 beslisten de Europese ministers om tegen 2010 een Europese hoger onderwijsruimte te realiseren. Dit akkoord
115 van de ministers bleek een ware motor voor hervormingen in het Europese hoger onderwijs. De Bolognaruimte is veel
116 ruimer dan de EU. Toch heeft de Europese Commissie heel wat in de pap te brokken. Zo is de EC stemgerechtigd lid
117 van de Bologna Board en de Bologna Follow-Up Group en zijn ze zo een belangrijke speler in de Bolognastructuur.
118 Bovendien sponsert de EC heel wat projecten die het Bolognaproces mee vorm geven, zoals het EQF en de
119 mobiliteitsprogramma's. Op deze manier sturen ze het Bolognaproces in belangrijke mate. VVS ziet een democratisch
120 probleem in de grote invloed van de Europese Commissie. We willen dat deze rol wordt uitgeklaard en dat het EP meer
121 controle uitoefent op wat de EC in het Bolognaproces doet.

122 VVS is ook ongerust over de grote impact van de Lissabonstrategie op het Bolognaproces. De deadline voor beide is
123 2010. Meer en meer komt de Lissabonretoriek terug in Bolognateksten. Het Bolognaproces heeft een heel andere visie
124 op onderwijs dan de Lissabonstrategie. In het Bolognaproces heeft onderwijs een centrale, niet-instrumentele plaats. Het
125 is ruimer en heeft een grotere openheid, onder andere naar de sociale dimensie. De Lissabonstrategie daarentegen
126 focust op de kenniseconomie, en ziet hoger onderwijs als een instrument van deze kenniseconomie. VVS verzet zich
127 met klem tegen pogingen om de Bolognahervorming in te schakelen in de Lissabonstrategie.

128 Nu het Bolognaproces haar oorspronkelijke deadline nadert, pleit voor voor een herdenking. Ten eerste moet de
129 doelstelling van het proces grondig in vraag worden gesteld. Hoe moet die ééngemaakte hoger onderwijsruimte er
130 uitzien? Voor VVS heeft het enkel zin om verder te gaan met het Bolognaproces als de ministers zich engageren om te
131 streven naar een democratische en kwaliteitsvolle hoger onderwijsruimte. Het hele proces moet daarbij gestuurd worden
132 vanuit de maatschappelijke rol die hoger onderwijs moet vervullen. De noden en verwachtingen van de studenten moet
133 hierbij centraal staan. Bij het uittekenen van de Europese hoger onderwijsruimte moeten we uitgaan van onze eigen
134 sterkte. Daarbij is openheid naar de rest van de wereld essentieel. Samenwerking moet het uitgangspunt zijn.

135 Deze doelstelling moet verder worden uitgewerkt in beleidsprioriteiten. VVS ziet vijf beleidsprioriteiten: sociale dimensie,
136 studentenmobiliteit, kwaliteitszorg, erkenning en participatie. De sociale dimensie moet daarbij de komende jaren
137 topprioriteit worden. De ministers engageerden zich reeds jaren geleden om hier werk van te maken maar het resultaat
138 vandaag is erg pover. Dit is deels te verklaren aan het gebrek aan concrete actielijnen om deze doelstelling te realiseren.
139 Daarom moet er bij elke beleidsprioriteit een actielijnen horen, om te garanderen dat er effectief werk wordt gemaakt van
140 elke beleidsprioriteit.

141

- **De Europarlementsleden moeten opvolgen welke rol de Europese Commissie speelt in het Bolognaproces.**
- **Het parlement moet adviseren in welke projecten de Europese Commissie moet investeren.**
- **Bij het nemen van beslissingen omtrent de actieprogramma's mogen ze niet uit het oog verliezen wat de impact van hun beslissingen is op landen die niet tot de EU behoren. Via het Bolognaproces raakt dit ook het beleid in niet-EU landen.**

142

143 **ONDERWIJS ALS PUBLIEK GOED**

---

144 De Europese Unie speelt een belangrijke rol in het vrijmaken van de Europese dienstenmarkt. Het General Agreement
145 on Trade in Services is een handelsakkoord dat is afgesloten tussen landen om de handel in diensten te liberaliseren. Er
146 wordt ook over onderwijs onderhandeld. De onderhandelingen van de Europese lidstaten worden gevoerd door de
147 Europese Commissie. Zij krijgen een mandaat van de nationale ministers. Daarnaast heeft de EU haar eigen richtlijn, de
148 Bolkensteinrichtlijn. Ministers hebben hierbij de mogelijkheid om onderwijs uit te sluiten, als ze het als publieke dienst
149 beschouwen. Voor VVS is onderwijs een publiek goed dat niet onderworpen mag worden aan liberaliseringsprocessen.
150 De EU mag geen ambigue beleid in voeren dat leidt tot een verdere vermarkting.

151 Alhoewel onderwijs doorgaans nog als publieke verantwoordelijkheid wordt beschouwd, neemt de private financiering
152 wel toe. Zo komen ze meer in het vaarwater van de liberaliseringsprocessen. Vooral de toenemende
153 onderzoeksfinanciering door bedrijven en de steeds stijgende inschrijvingsgelden, maar ook de vraag naar meer
154 instellingsautonomie en minder overheidsregulering maken onderwijs steeds minder duidelijk een publieke dienst. Het
155 opnemen van hoger onderwijs in de liberaliseringsprocessen zou verregaande gevolgen kunnen hebben. Het zou
156 betekenen dat zogenaamde handelsbarrières zouden moeten weggewerkt worden, waardoor de bestaande Vlaamse
157 regelgeving in het gedrang komt.

158 Vermarkting van het onderwijs botst met de VVS-visie rond de democratisering van het onderwijs en het publieke
159 karakter van het onderwijs. De nadelen van een eng-economische interpretatie zijn groot. Een situatie waarbij
160 onderwijsinstellingen in zware economische concurrentie met elkaar staan kan leiden tot een dualisering van het
161 onderwijs. Bepaalde instellingen zullen namelijk meer succes hebben bij het zoeken naar private financiering. Een betere
162 reputatie zal daarbij meer financiering aantrekken, waardoor deze instellingen meer kunnen investeren en hun prestige
163 nog zal toenemen. Dit kan leiden tot een druk op de inschrijvingsgelden.

164 Dit duale onderwijs kan een druk zetten op de inschrijvingsgelden. Bovendien bevat het geen enkele garantie voor het
165 behoud en/of verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en vormt een dergelijke benadering een bedreiging van de
166 vrije toegang tot het onderwijs. VVS vindt onderwijs geen verhandelbaar goed en het moet dan ook worden uitgesloten
167 van liberaliseringsprocessen. Bovendien mag de EU zelf geen initiatieven nemen om onderwijs te liberaliseren.

168

- **Europarlementsleden moeten een duidelijke stelling innemen over het publieke karakter van hoger onderwijs.**
- **De EU mag geen verdere liberalisering van het hoger onderwijs verplichten.**

169

170 **STUDENTEN DOEN MEER DAN STUDEREN**

---

171 Studenten moeten uiteraard studeren. Toch zijn er ook ander beleidsdomeinen met een zeer grote impact op studenten.
172 De Europese Unie bepaalt mee het beleid op tal van domeinen zoals cultuur, vervoer, non-discriminatie,
173 diversiteitsinitiatieven, jongerenuitwisselingen, vrijwilligersprojecten, patentrecht, etc. Al deze zaken hebben een invloed
174 op studenten en bij beslissingen hierover moet er ook over de noden van studenten gereflecteerd worden. We geven
175 enkele voorbeelden waar Europa voor studenten het verschil kan maken.

176

177

- **Non-discriminatie wetgeving voor hoger onderwijs**

178 Jammer genoeg bestaat er nog heel wat discriminatie in het hoger onderwijs. Dit zien we zowel bij de instroom, 179 doorstroom als uitstroom naar de arbeidsmarkt. Het is belangrijk niet enkel naar de expliciete uitingen van discriminatie 180 in het onderwijs te kijken – bijvoorbeeld een racistische uitspraak – maar aandacht te hebben voor alle aspecten en 181 barrières. De drempels die gecreëerd worden kunnen ontstaan door vooroordelen, mentaliteiten, praktische oorzaken, 182 wettelijke obstakels, goedbedoelde maatregelen met averechtse en stigmatiserende effecten of een combinatie van deze 183 factoren.

184 Heel wat lidstaten hebben momenteel geen sluitende wetgeving om discriminatie in het hoger onderwijs te bestrijden. Er 185 bestaat reeds een Europese richtlijn hieromtrent maar die wordt niet echt in de praktijk omgezet. In de meeste landen 186 wordt de wetgeving beperkt tot een zeer algemene anti-discriminatie wet. Voor het hoger onderwijs is een laagdrempelig 187 aanspreekpunt om discriminatie aan te kaarten echter ontzettend belangrijk. Een verduidelijking van de richtlijn, met een 188 verplichting tot laagdrempelige procedures dringt zich op. Er moet ook nauw worden toegekeken op de naleving van de 189 richtlijn.

190

- **Studentvriendelijk vervoer**

191 Vervoer is één van de grootste studiekosten voor studenten. Een initiatief op Europees niveau zou de vervoerskosten 192 van studenten zowel nationaal als internationaal erg kunnen drukken. Er kunnen maatregelen genomen worden om het 193 internationale vervoer goedkoper te maken. Daarbij mag het milieu-aspect niet vergeten worden. Nu zijn de goedkoopste 194 alternatieven vaak zeer vervuilend.

195 VVS is voorstander van één openbaar vervoerskaart voor alle studenten. Bedoeling is dat je met slechts één 196 abonnement op alle netten kan, en dit op alle momenten van de dag en week. Er mogen geen bijkomende 197 leeftijdsgrenzen worden opgelegd: de openbare vervoerskaart moet er zijn voor alle studenten. Aangezien de 198 studiebeurzen de studiekosten nog steeds niet volledig dekken, en duurzame mobiliteit bij alle studenten moet worden 199 gepromoot, vragen wij dat deze hoogstens tegen een kleine administratieve kost verkrijgbaar wordt. In heel wat 200 Europese landen bestaat zo'n systeem reeds, maar is het beperkt tot de nationale grenzen. Een Europese 201 studentenvervoerspas zou de mobiliteit van studenten aanzienlijk verhogen.

202

- **Cultuurparticipatie van studenten**

203 VVS pleit voor een meer democratische en diepgaande cultuurbeleving. Heel wat politici en verenigingen hebben al 204 maatregelen genomen om het cultuuraanbod voor studenten uit te breiden. Ook op dit vlak is er in Europa veel 205 versnippering. VVS pleit voor een vereenvoudiging van aangeboden kortingen via het invoeren een studentencultuurpas. 206 Op deze manier kan het aanbod gebundeld worden en kunnen studenten aan democratische prijzen deelnemen aan een 207 brede waaier van culturele activiteiten. Een Europees initiatief zou een meer internationale cultuurbeleving betaalbaarder 208 maken voor studenten.

209

- **Neen tegen softwarepatenten**

210 VVS gaat uit van het standpunt dat informatie voor iedereen (gratis) toegankelijk moet zijn en dat iedereen kennis kan 211 verwerven en mag gebruiken. Dit kadert immers in onze doelstelling van het democratiseren van de samenleving. 212 Patenten gaan in tegen deze logica. Enerzijds kunnen studenten geen voordeel halen uit patenten aangezien een 213 patent aanvragen erg duur is. Anderzijds lijden studenten onder de nadelen aangezien gepatenteerde programma's 214 gebruiken erg duur is. Ze hinderen dus de creativiteit en de ontwikkeling van software. Een afgewerkt 215 computerprogramma wordt voldoende beschermd door auteursrecht. Dit is een erg studentvriendelijke methode, 216 aangezien geen kosten verbonden zijn aan het aanvragen van bescherming door auteursrecht.

217 In 2005 lag er een voorstel tot richtlijn rond softwarepatenten op tafel dat op heel wat (studenten)protest kon rekenen. 218 Het Europees parlement verwierp het voorstel. Helaas beschouwen sommigen dit als uitstel, geen afstel. Het Europees 219 patentenbureau probeert langs de rug van het Europees parlement om, te zorgen dat softwarepatenten toch legaal 220 worden.

221

- **Europa moet lidstaten aanzetten om sluitende non-discriminatie wetgeving op te stellen met laagdrempelige procedures voor het hoger onderwijs.**
- **Een initiatief om openbaar vervoer goedkoper te maken voor studenten zou de studiekosten aanzienlijk kunnen drukken.**
- **Een Europese studentencultuurpas zou cultuurbeleving van studenten toegankelijker maken.**
- **De beslissing van het Europees Parlement omtrent softwarepatenten moet gerespecteerd worden. Er morgen geen softwarepatenten worden ingevoerd.**

222